

Pestprotocol

de egbertus

Samen groeien naar morgen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
1. Uitgangspunten	2
2. Omgangregels op de Egbertus	2
3. Plagen of pesten	3
4. Signalen van pestgedrag	3
4.1 Pestgedrag	3
4.2 Signalen voor de leerkracht	4
4.3 Signalen voor de ouders	4
5. Rollen bij pesten	4
6. Pestgedrag voorkomen en aanpakken	5
7. Stappenplan	6
8. Consequenties	7
9. Adviezen voor ouders	7

Inleiding

Alle leerlingen horen zich in hun basisschoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op dit protocol. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en de ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

1. Uitgangspunten

- Pestgedrag wordt te allen tijde afgekeurd.
- Pesten wordt als een serieus probleem gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters, de middengroep, de helpers en de meelopers), leerkrachten en de ouders/verzorgers.
- De leerkracht luistert en is onbevooroordeeld.
- Iedereen in de groep is verantwoordelijk voor een goed pedagogisch klimaat binnen de groep.
- Een medeleerling kan het pestgedrag dus ook aankaarten bij de leerkracht.
- We zijn met elkaar verantwoordelijk.
- Als pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten (is samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en serieus nemen.
- Ouders kunnen ook de leerkracht(en) benaderen.
- De school moet pesten voorkomen.
- We zijn preventief bezig en gaan niet op pestproblemen wachten.
- Voorbeeldgedrag van volwassenen binnen de school is van groot belang.
- In de houding van alle medewerkers moeten leerlingen kunnen aflezen, dat wij respect hebben voor elkaar en voor alle leerlingen op onze school.
- Wij zijn in ons gedrag duidelijk en laten zien wat wij verstaan onder een veilige school.

2. Omgangsregels op de Egbertus

Op de Egbertus brengen we leerlingen een aantal algemene regels bij met betrekking tot pesten. We hebben daarnaast omgangsregels geformuleerd.

Algemene regels

- Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt gezien als klikken. Als een leerling gepest wordt of als leerlingen onderling ruzie hebben en er niet zelf uitkomen, mogen zij hulp vragen aan de leerkracht.
- Alle leerlingen zijn verantwoordelijk om pestgedrag aan te kaarten bij de leerkracht. De leerlingen zijn immers samen verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- School en ouders werken samen aan het probleem, maar binnen hun eigen grenzen. Het is dus niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.

Omgangsregels

- We zijn aardig voor elkaar
- We noemen elkaar bij de voornaam
- We laten elkaar uitpraten
- We blijven van elkaar en elkaars spullen af

- We gebruiken geen scheldwoorden
- We beoordelen elkaar niet op het uiterlijk
- We lachen elkaar niet uit en roddelen niet over elkaar
- We bedreigen elkaar niet en doen elkaar geen pijn
- We vertellen het aan de leerkracht als we zien dat iemand gepest wordt
- We sluiten elkaar niet buiten

3. Plagen of pesten

Plagen is het op speelse wijze prikkelen van een ander door verbale en fysieke grapjes. Plagen gebeurt tussen leerlingen die gelijk zijn aan elkaar. Beide partijen zien het plagen vaak meer als een spel of een lolletje. De bedoelingen van de leerling die plaagt zijn niet slecht, al kan een plagerij soms best even pijn doen.

- gebeurt vaak spontaan, onbezonnen, gaat soms gepaard met humor
- is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk
- meestal één tegen één
- wie geplaagd wordt, ligt niet vast; de partijen wisselen keer op keer

Gevolgen van plagen

- op het moment dat het gebeurt, kan het niet leuk zijn maar de pijn gaat snel over
- de vroegere relaties worden vlug hersteld; ruzie of conflict wordt gauw bijgelegd
- men blijft opgenomen in de groep; de groep lijdt er niet onder

We spreken van pesten als een leerling herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meerdere personen. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht en er is sprake van machtsongelijkheid.

4. Signalen van pestgedrag

De oorzaken die ten grondslag kunnen liggen aan het pestgedrag kunnen voortkomen uit:

- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Steeds weer de competitie aan willen gaan
- Een strijd om macht in de klas of in de buurt
- Een problematische thuissituatie
- Zelf slachtoffer geweest zijn van pesten

4.1 Pestgedrag

Voorbeelden van pestgedrag zijn:

- Een bijnaam krijgen of geven
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken
- Voortdurend de schuld geven of krijgen
- Briefjes doorgeven of krijgen
- Beledigen of beledigd worden
- Opmerkingen maken of krijgen over uiterlijk
- Isoleren of geïsoleerd worden
- Buiten school opwachten of opgewacht worden
- Op weg naar huis achterna gezeten worden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken

- Onverklaarbaar veranderd gedrag
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- pesten via sociale media

4.2 Signalen voor de leerkracht

Voorbeelden van signalen voor de leerkracht zijn:

- De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of buiten
- De leerling is vaker afwezig, gaat niet graag naar school
- De leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op
- Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten
- Er is een verhoogde kans op psychosomatische klachten (hoofdpijn, buikpijn)
- De schoolresultaten van de leerling gaan plots/langzaam achteruit
- De leerling wordt vaak als laatste gekozen bij het indelen van groepjes
- Isoleert zich van de andere, soms met één vriend(in)
- De leerling is vaak alleen en buitengesloten tijdens de pauze
- De leerling blijft dicht bij de leerkracht staan tijdens de pauze
- Opvallend vaak zijn er spullen kapot of verdwenen bij de leerling
- Een leerling is vaak betrokken bij vechtpartijen, scheldpartijen etc.
- Een leerling is steeds het mikpunt van "grapjes"
- De leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig
- De leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken
- De sfeer in de klas is niet goed
- De leerkracht voelt intuïtief aan dat er "iets" niet klopt in de klas, maar kan de vinger er nog niet op leggen wat het is.

4.3 Signalen voor de ouders

Voorbeelden van signalen voor de ouders zijn:

- Het kind heeft angst om naar school te gaan
- Het kind heeft weinig of geen vrienden
- Het kind heeft een terugval in gedrag, zoals in bed plassen
- Het kind heeft last van concentratiestoornissen, waardoor de schoolprestaties achteruit gaan
- Het kind heeft vaak geen eetlust
- Het kind kan ineens veel ruzie gaan maken thuis
- Het kind kan zomaar en regelmatig huilen om 'niets'
- Het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid
- Het kind komt thuis uit school met kapotte kleren en beschadigde spullen
- Het kind wordt niet uitgenodigd voor feestjes
- Het kind slaapt onrustig en droomt naar
- Het kind neemt geen klasgenootjes (meer) mee naar huis

5. Rollen bij pesten

We onderscheiden vier rollen bij pesten.

Pester

Pesters lijken populair te zijn, maar ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn of wat we allemaal kunnen. Ze hebben feilloos in de gaten welke leerlingen gemakkelijk aan te pakken zijn. Het komt regelmatig voor dat een pester een kind is dat zelf slachtoffer is of was in een andere situatie. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens

en vaak op een subtiele manier. Ze doen het met woorden, geniepige opmerkingen of door andere leerlingen buiten te sluiten. Fysiek geweld komt bij meisjes minder voor dan bij jongens. Pesters hebben op termijn vaak last van hun pestgedrag. Door verkeerde en beperkte sociale vaardigheden hebben ze moeite om vriendschappen op te bouwen die niet zijn ingericht op basis van machtsverhoudingen.

Gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden, hebben meestal een beperkte weerbaarheid. Het lukt hen niet om daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pesters en dat pikken de pesters feilloos op. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en ze durven weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Ze voelen zich eenzaam en hebben in hun omgeving geen vriendjes of vriendinnetjes op wie zij terug kunnen vallen.

Meelopers

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het pesten in een actieve rol. Maar sommige doen incidenteel wel mee. Dit zijn de 'meelopers'. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken dat ze mee kunnen liften op de populariteit van de pester. Vooral meisjes doen vaak mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

De rest van de leerlingen

Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt en anderen die het simpelweg niet willen weten en als een soort 'zwijgende meerderheid' fungeren.

6. Pestgedrag voorkomen en aanpakken

In het Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten wordt de 'vijfsporenaanpak' beschreven. Uit onderzoek is gebleken dat dit één van de weinige effectieve manieren is om pesten aan te pakken. De aanpak is op vijf groepen tegelijk gericht en houdt het volgende in:

Preventie: algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt ervoor dat de directie en alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en over de aanpak van pestgedrag. Als zij pestgedrag signaleren, maken zij hier direct werk van.
- De school zorgt voor een goed beleid over pesten, om de veiligheid van onze leerlingen te waarborgen.

Actie: steun bieden aan het gepeste kind

- We nemen het probleem van het kind serieus.
- We zoeken uit wat er precies gebeurt.
- We overleggen met het kind over mogelijke oplossingen.
- We schakelen eventueel deskundige hulp in van buiten.
- We zorgen voor vervolg gesprekken.

Reactie: steun bieden aan de pester

- We confronteren het kind met zijn gedrag en de gevolgen ervan.
- We proberen de achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen.
- We helpen het kind om zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- We stellen grenzen en handhaven die consequent.

- We informeren het team en de ouders van de pester over het pestgedrag.

Als het pestgedrag blijft voortduren, schakelen we hulp in van externe instanties, bijvoorbeeld het sociaal team.

De groep betrekken bij het probleem

- De leerkracht bespreekt het pesten met de groep en benoemt de rol van de leerlingen hierin.
- De groep bespreekt mogelijke oplossingen en de leerlingen bedenken wat zij kunnen doen om de situatie te verbeteren. De leerkracht komt hier later weer op terug.

Steun bieden aan de ouders

- We nemen ouders die zich zorgen maken serieus.
- We informeren ouders over pestsituaties, over mensen en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- We werken samen met ouders om pesten aan te pakken.
- We verwijzen ouders, indien nodig, door naar het sociaal team.

7. Stappenplan

Voor de aanpak van het pestgedrag werken we op de Egbertus volgens 5 stappen.

Stap 1:

Als een leerling het gedrag van een andere leerling niet prettig vindt, geeft deze leerling dit duidelijk aan.

Stap 2:

Bij een ruzie proberen de leerlingen er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 3:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de groepsleerkracht voor te leggen. Daarnaast is het voor de leerkracht een plicht om alert te zijn op signalen. Wanneer er sprake is van fysiek pesten, bepaalt de leerkracht in overleg met de kwaliteitscoördinator of de stappen 3 en 4 overgeslagen kunnen worden om direct over te gaan tot de fases van bestraffen (zie consequenties.)

Stap 4:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken of de gemaakte afspraken te herhalen. Bij herhaling van ruzies of bij pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 5:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in en houdt, na overleg met de kwaliteitscoördinator, een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Indien uit voorgenoemd overleg blijkt dat het noodzakelijk is, treden de fases van bestraffen in werking (zie bij consequenties).

Er wordt een melding gemaakt in Parnassys bij de gepeste leerling en de pester. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Alle leerkrachten worden hiervan op de hoogte gebracht, de ouders van de pester en de gepeste leerling. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

8. Consequenties

De consequenties zijn opgebouwd in 4 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met het pestgedrag en geen verbetering vertoont in het gedrag.

Fase 1

Een lichte corrigerende maatregel aangepast aan de leeftijd van de leerling en gerelateerd aan het probleem. Bijvoorbeeld een schriftelijke opdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.

Fase 2

Een eerste gesprek met ouders van zowel de pester als gepeste. Alle ouders wordt gevraagd actief mee te werken om een einde te maken aan het probleem. Samen met de ouders worden afspraken gemaakt over handelwijze op school en thuis. De school heeft alle incidenten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals het OEC, sociaal team of de schoolarts van de GGD.

Fase 4

Een tweede gesprek met de ouders. Ouders worden gewezen op de consequenties als het gedrag van de pester niet ten goede keert. Er worden afspraken gemaakt m.b.t. sancties zoals: in de pauze binnen blijven, nablijven. Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling indien mogelijk in een andere klas te plaatsen.

Fase 5

Als de sociale en/of fysieke veiligheid van één of meerdere leerlingen die structureel gepest worden in gevaar is, kan school besluiten over te gaan tot schorsing. Hiervoor verwijzen wij naar het sociaal veiligheidsplan.

9. Adviezen voor ouders

Ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. De school wordt hier graag over geïnformeerd.
Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
Pas op voor over bescherming.

Ouders van pesters:

Neem het probleem van uw kind serieus.
Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
Besteed extra aandacht aan uw kind.
Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
Geef zelf het goede voorbeeld.
Leer uw kind voor anderen op te komen.
Leer uw kind voor zichzelf op te komen.